

ROBERTSFORS

KOMMUN

Patientsäkerhetsberättelse för Elevhälsans Medicinska Insats i Robertsfors Kommun

År 2016

2017-02-10 Maria Lindfors Medicinskt ledningsansvarig Skolsköterska

Verksamhetens mål för patientsäkerhetsarbetet

SFS 2010:659, 3 kap. 1 § och SOSFS 2011:9, 3 kap. 1 §

Säkerställa att en god och säker vård bedrivs av skolsköterskor och skolläkare med hög kompetens.

Hantera medicintekniska produkter på ett säkert sätt, inklusive regelbunden kontroll och kalibrering.

Revidera och kvalitetssäkra Metodbok. Ta fram lokala riktlinjer och implementera dem i verksamheten, riktlinjer för informationshantering och dokumentation, riktlinjer för generella läkemedelsordinationer, vaccinationer, säkra rutiner kring hälsobesök.

Uppdatera läkemedelshantering årligen, generella direktiv

Inbjudna vårdnadshavare vid behov att delta när vi träffar eleverna för att öka delaktighet i patientsäkerhetsarbetet genom att synliggöra information.

Yrkesgruppsträffar, fortbildning och kollegiala diskussioner för att säkra systematiskt förbättringsarbete och patientsäkerhet.

På yrkesgruppsträffar identifiera och säkerställa riskbedömningar, riskområden och avvikelshantering.

Strategier för att uppnå dessa mål:

- Säkra bemanning och kompetens utifrån god vård och en verksamhet som tidigt kan förebygga händelser och avvikelser.
- Förutsättningar att arbeta systematiskt med riktlinjer och rutiner som kan implementeras i verksamheten (Metodbok, Vägledning Elevhälsa)

Ansvar för patientsäkerhetsarbetet

SFS 2010:659, 3 kap. 9 § och SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 §, p 1

Skollagen styr att det ska finnas tillgång till elevhälsa. De medicinska insatserna i skolans elevhälsa utförs av skolsköterskor, skolläkare, logoped samt skolpsykolog.

Barn och utbildningsnämnden som är Vårdgivare, är ansvarig för patientsäkerhetsarbetet.

Verksamhetschef Enligt HSL § 29 är Karin Elofsson och Maria Lindfors.

Det medicinska ledningsansvaret har Maria Lindfors.

Ansvarig för generella ordinationer för läkemedel och hantering av remissvar under 2016 är skolläkare Elena Lundberg som är barnläkare.

I BOU finns budgeterat 2 skolskötersketjänster en på 80% och en på 50%. Det finns 2 Logopedtjänster på 100% vardera. Skolpsykolog finns 2 st som jobbar 10% vardera.

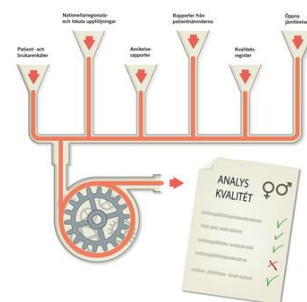
Skolläkare köps in på ca 8 timmar per månad.

Verksamhetschefen ansvarar för att synpunkter och klagomål hanteras och att arbetssätt förändras för att undvika att vårdskador uppstår. Samtliga medarbetare i EMI har ansvar att i konferenser granska och notera eventuella uppkomna vårdskador.

Rutiner för egenkontroll samt vilken egenkontroll som genomförts under året

SOSFS 2011:9 5 kap. 2 §

Egenkontroll är systematisk uppföljning och utvärdering av den egna verksamheten samt kontroll av att de processer och rutiner som ingår i verksamhetens ledningssystem.

SOSFS 2011:9 5 kap. 2 §

Kontroll av bemanning och resursfördelning sker inför varje läsår för att säkerställa rätt bemanning på de olika skolorna utifrån elevunderlag, belastning.

Varje år i augusti/september genomförs kalibrering av apparater och utrustning såsom vågar, audiometrar och blodtrycksmanschetter enligt fastställd rutin.

Avvikelse rapporter riskbedöms och följs upp.

Kvalitetssäkring utförs en gång per år/vårterminen med hjälp av de kvalitetsmått som utarbetats av skolsköterskeföreningen.

Trivselenkäter genomförs varje läsår i alla stadier. Dessa utgör en viktig del av planeringen kring det förebyggande arbetet mot kränkandebehandling, och är en del av likabehandlingsplanen. Här är elevhälsans medicinska insatser en del av helheten i elevhälsoteamen som jobbar med detta.

Vilka åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 1-2

Umeås metodbok ska revideras för att passa Robertsfors verksamhet gällande hälsobesök, vaccinationer, läkemedelshantering och enklare sjukvårdsinsatser. Ett års hjul har upprättats för att lätt följa de insatser som ska ske under ett läsår.

Bemanning- och resursfrågan lyfts kontinuerligt för att säkerställa att arbetet hinns med och kan planeras. Vid risk för att arbetet inte kan genomföras enligt planeringen av basprogram skall detta rapporteras till verksamhetschef.

Alla vårdinsatser dokumenteras. Enligt Patientdatalagen skall dokumentering i patientjournal genomföras snarast i anslutning till besöket för att förhindra risker eller fel i dokumentationen.

Kompetens- och utvecklingsfrågorna finns med på träffarna med verksamhetschef.

Rutiner för att identifiera risker i verksamheten

SOSFS: 2011:9, 5 kap. 1 § SOSFS: 2011:9, 5 kap. 1 §

Alla inom Elevhälsans hälso-och sjukvård ansvarar för att identifiera och rapportera risker som kan medföra negativa händelser eller tillbud i verksamheten och för elever. Större förändringar i verksamheten kan väsentligen påverka patientsäkerheten

Medicinskt ledningsansvarig ansvarar tillsammans med berörda för att göra en riskanalys och återföra information och kunskap till verksamheten. Likaså ansvarar medicinskt ledningsansvarig för att uppmärksamma och påtala risker till verksamhetschefen. Detta ska protokollföras på regelbundna möten med verksamhetschef.

Vårdnadshavare och/eller elever ges alltid noggrann information om syftet med elevbesöket för att minimera missförstånd.

Regelbundna träffar med medicinskt ledningsansvariga i länet samt elevhälsochefsträffar i länet tar även upp frågan med rutiner för att identifiera risker i verksamheten.

Rutiner för händelseanalyser

SFS 2010:659, 3 kap. 3§

Avvikelse och vårdskador hanteras via rapportering i avvikelshanteringen. (SOSFS 2005:28, SOSFS 2010:4 (M)). Särskild blankett för avvikelserapport finns.

Avvikelse och/eller allvarliga händelser skall rapporteras till MLA som gör en händelseanalys tillsammans med verksamhetschef (vid behov). Åtgärdsförslag tas därefter fram som ska förhindra ett upprepande, till exempel om gällande rutiner behöver revideras. Återkoppling till den som rapporterat avvikelserna och övriga berörda, sker alltid.

Klagomål som kommer till verksamhetschef genom kommunens hemsida analyseras på samma sätt som avvikelser.

Grundläggande för patientsäkerhet och kvalitet inom all hälso- och sjukvård, är dokumentation av elevernas besvär och symtom, samt professionens bedömning och åtgärder.

Dokumentation i patientjournaler är basen för uppföljning och utvärdering.

Varje legitimerad hälso-sjukvårdspersonal har ett eget yrkesansvar att arbetet skall utföras med god kvalitet och hög patientsäkerhet, och skall medverka och bidra till att hög patientsäkerhet upprätthålls. Varje medarbetare ansvarar för att avvikelser och risker identifieras och rapporteras

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS: 2011:9,4 kap. 6 §

Skolsköterskor och skolläkare samverkar med vårdinrättningar vad gäller remisser och konsultationer och lån av BVC-journal. Träff varje terminsstart med BVC sköterska som rapporterar över de barn som skrivs in EMI.

Intern samverkan sker inom skolan med all personal genom arbetsplatsträffar och enskilda möten. Det är viktigt att skolsköterskorna får kännedom om att elever börjar eller slutar på skolan, detta motverkar att vårdskador inträffar.

EHT-möten i tvärprofessionellt team sker regelbundet i alla skolor i kommunen.

Vårdnadshavare och/eller elever ges alltid noggrann information om syftet med besök hos skolsköterska/skolläkare/. I samband med vaccinationer informeras om vanliga biverkningar och sammanhållen journalföring.

Samverkan med skolpersonal och elev/vårdnadshavare vid planerad vaccinering.

Samverkan sker med hälsocentraler gällande vård för nyanlända, till exempel vaccinationsordinationer. Samverkan angående elever som byter personnummer/namn eller får skyddad identitet, är av största vikt för att motverka vårdskador. Planerade träffar sker regelbundet med flyktingsköterska.

Samverkan med socialtjänst och hälsocentral sker regelbundet en gång i månaden i formen av SAMBA möten, där framför allt en kurator är den som ansvarar och återkopplar om behov finns.

Samverkan sker även med socialtjänst, skola, polis, fritid för en samlad bild av hur våra ungdomar har det i kommunen. I denna grupp sitter en skolsköterska från högstadiet.

Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet/klagomål och synpunkter

SFS 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §

Skolläkare och skolsköterskor rapporterar till medicinskt ledningsansvarig händelser som har medfört skada eller hade kunnat medföra skada för elev i samband med vård och behandling.

Medicinskt ledningsansvarig ansvarar för bedömning och analys.

2016 års avvikelser som inkommit är sammanlagt 1 stycken

Den har bedömts, diskuterats och åtgärdats. Åtgärder har vidtagits för att dessa händelser inte ska inträffa igen.

Avvikelsen gällde en vaccination.

Avvikelser, klagomål och synpunkter arkiveras efter analys av MLA och verksamhetschef.

Samverkan med patienter och närstående

SFS 2010:659 3 kap. 4 §

All hälso- och sjukvård är med några få undantag frivillig. Det är den som har hälsoproblem (eller vårdnadshavare till minderårig enligt 6 kap föräldrabalken) som avgör om han eller hon skall söka vård. Samtycke till vård, undersökning eller behandling kan vara antingen skriftlig eller muntlig, men vid vaccinering efterfrågas skriftligt medgivande om inte vårdnadshavare är med. Gymnasieelever ger själva samtycke.

Skolsköterskor och skolläkare strävar alltid efter samarbete med elev och/eller vårdnadshavare för bästa möjliga resultat av vård och behandling. Elev bör alltid informeras i det som rör honom eller henne och informationen skall vara anpassad efter ålder och mognad. Eleven skall ha ett medinflytande som med tiden eller under vissa omständigheter övergår till ett självbestämmande. En välinformerad elev ökar sin upplevelse av trygghet. Informationen skall alltid vara anpassad utefter elevens behov, ålder, kunskap och situation:

Information inför genomförande av vaccinering och eventuella biverkningar

Information inför hälsobesök och hälsosamtal

Information gällande Sekretess och tystnadsplikt

Information om vidtagna åtgärder och uppföljning och vad man skall vara uppmärksam på vid exempelvis symtom eller skada

Tolk används vid behov.

Information kan vara både muntlig och skriftlig och eleven skall känna sig respekterad.

Resultat

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 3

Strukturmått beskriver det vi behöver ha eller förutsättningar för att nå definierade mål

Vi skolsköterskor ska initiera samarbete för att säkerställa att arbetet hinns med på alla enheter. Information till verksamhetschef och ansvarig rektor om arbetet inte hinns med.

Alla skolsköterskor/skolläkare ska ha en ökad medvetenhet om att upptäcka och rapportera avvikelser och risker på yrkesgruppsträffar.

Planerade träffar med verksamhetschef som enbart behandlar kvalitetsarbete för EMI behöver införas. Utvärdering och statistik behöver förbättras.

Samverkan med vårdnadshavare, rektorer och övrig personal på skolan.

Uppdraget MLA:s beskrivning behöver revideras regelbundet.

Verksamhetsplan ska skrivas vid höstterminens start

Verksamhetsberättelse ska skrivas vid vårterminens slut

Ledningssystem revideras varje år

Sammanställning av hälsodata på gruppnivå och organisationsnivå

Tillfredsställande lokaler och utrustning

Tillfredsställande personalresurser

Adekvat fortbildning.

Processmått beskriver aktiviteter som genomförs för att uppnå definierade mål

Medicinsk kompetensutveckling för MLA ska ske under våren 2017

- Skolsköterskekongress i Stockholm
- Maskrosbarn
- Barn som närstående vid svåra händelser del 1 och 2
- Hälsoundersökning emigranter
- Barnvaccinationsprogrammet
- Stöd till unga som växer upp i missbruk

Resultatmått beskriver hur det blev dvs. utfallet.

Alla elever i åk. 1, 4 och 8 samt delar av gymnasiets språkintrödnation erbjuds hälsosamtal. Endast ett fåtal avstod erbjudandet. Sammanlagt utfördes 271 hälsosamtal under året.

Nyanlända elever erbjuds kompletterande vaccinationer
Flickor i årskurs 6 erbjuds vaccination mot HPV, humant papillomvirus.
Alla elever i årskurs 1 erbjuds vaccination MPR. Sammanlagt utfördes 137 vaccinerings under året.

1315 registrerade kontakter under året.

Elevhälsans medicinska insatser har en rapporterad händelse under 2016 som rör, ett vaccinations tillfälle.

Elevhälsans medicinska del mål 2017:

- Genomföra och sammanställa hälsosamtal. Information ska återkopplas till skolan och vårdnadshavare.
- Eleven i fokus i första hand
- Fortsätta att bilda nätverk kring eleven som av någon anledning har det svårt fysiskt, psykosocialt, socialt och sätta in stödåtgärder så snabbt som möjligt
- Gott samarbete med nätverk och vårdnadshavare
- God dokumentation
- Rapportering vid avvikelser
- Fortbildning vid behov
- Bevaka vaccinationstäckning och fullfölja vaccinationer enligt nationella riktlinjer
- Upprätthålla rutiner för mottagande av nyanlända elever för att säkerställa att eleverna får den hälso- och sjukvård de har rätt till.
- Fortsätta med uppvaccinering av nyanlända elever. Detta efter hälsocentralen gjort hälsoundersökning samt genomfört en vaccinationsbedömning och skickat en vaccinationsordination till berörd skolsköterska.

Sammanställning och analys

SOSFS 2011:9, 5 kap. 6 §

Efter genomgången patientsäkerhetsberättelse under året 2016 kan man utläsa ett gott resultat trots ökade risker och ökad arbetsbelastning. En stor tillströmning av ensamkommande flyktingar och familjer utgör en ökad risk för vårdskador. Den stora utmaningen är ofullständiga personnummer som ökar risken väsentligt. Vårdinsatser dokumenteras inte alltid i direkt anslutning till elevbesöken. Detta är en risk som man får överväga vid varje tillfälle. Resultatet av att dröja med dokumentationen ökar risken, men effektiviserar arbetet genom att viss dokumentation kan göras på elevfri tid.

Vårt arbete med att revidera metodboken till lokala förutsättningar har inte genomförts, dels på grund av tidsbrist, men även på grund av inväntande av en nationell metodbok. Detta arbete pågår. Sammanställning av hälsodata på gruppnivå och organisatorisk nivå har uteblivit. Det beror på att överenskommelsen med SKL och EMI legat nere. Epibarn är nu under ombearbetning. Umeå provkör det nu under läsåret 2016/2017, så vi avvaktar deras utvärdering.

Långsiktiga mål är att prioritera samverkan på flera fronter samt att definiera uppdraget för MLA. Utifrån patientsäkerhetsberättelsen kan jag också se ett behov av planerade träffar med verksamhetschef för uppföljning enbart av elevhälsans medicinska insats, där även logopederna bör ingå.